

Фармакоэкономикалық талдаудың “шығын-табыс” әдісі

Орындаған: Арзымбет П.
Төлеген Г.

Тобы: 404 А ФК

Қабылдаған: Карабекова Ж. Н.

Шығын – пайда талдауы (СВА)

- Тәжірибелік денсаулық сақтаудың жүйесінде фармакоэкономикалық зерттеулерді жүргізгенде «Шығын – тиімділік» және «Шығын – утилитарлық» тауарларға қосымша ретінде «Шығын пайда» талдауы қолданылады. Бұл әдіс медициналық араласудың кез – келген көрсеткіштерін салыстыра алады, себебі емдеу құнымен нәтижелері ақшалай түрде бағаналады.

- Осы әдістің қажеттілігі альтернативаларды қолдануда, ерекше салыстыруға болмайтын нәтижелермен, нәтижелерді салыстыруды жеңілдету мақсатымен негізделінеді және алынған нәтижелердің мәліметтерін ақшалай ортақ бөлгішке келтіріледі.

Талдау мақсаты:

- Қазіргі кездегі баға деңгейіне келтіре отырып, бағдарламаны немесе әдісті жүргізуден таза пайданы есептеу, яғни пайда азайту құн.

Әдістің қолдану аясы:

- Денсаулық сақтау саласында емдеудің әртүрлі жеке, көптік бағдарламаның немесе әдістің талдауы. Көбінесе кешенді тәрізді терапия нәтижелерін керек кезде, бірақ медициналық шекті сипаттайтын яғни өлімді немесе ауруды алдын-алуда қолданылады.

◎ Мысалы:

- вакцинациялауда (Гепатит А, гепатит В, менингитке қарсы егулерде)
- бүйрек трансплантациясында

СВА талдау талдауда есептеу: Пайданың құнға қатынас коэффициенті есептелінеді

$$K^{B/C} = \frac{\sum_{t=1}^n [B_t / (1+r)^t]}{\sum_{t=1}^n [C_t / (1+r)^t]}, \quad (10)$$

мұнда:

B_t - t уақыт мерзіміндегі жалпы пайда;

C_t - t уақыт мерзіміндегі жалпы құн;

r - дисконттау деңгейі;

n - уақытша мерзімдердің саны.

Осында, егер:

- пайда шығындардан асады, яғни бағдарлама пайдалы;

= 1 – шығындар пайдаға эквивалентті;

- пай шығыннан аз, яғни бағдарлама пайдасыз

Фармакоэкономикалық зерттеулерде СВА талдауын қолдануда анықтаудан басқа пайданың және қаржылық көлемде шығындардың сәйкестігі есептелінеді (Р):

$$P = \frac{\text{Пайда (грн)}}{\text{Шығындар (грн)}} , \quad (11)$$

Берілген жағдайда Р көрсеткіші жоғары альтернативаға артықшылық беріледі.

Нәтижелер:

Емдеу бағдарламаның экономикалық пайдасы тікелей, жанама, болмашы болып бөлінеді.

Тікелей пайда – нақты бағдарлама арқасында қорларды үнемдеу есебінен қаражат экономикасы. Осылар сауықтыруда, диагностикалауда, емдеуде, реабилитациялауда, шығындарды үнемдеуде, сонымен қатар капиталды мамандық қызметкерге, медикаменттерге қолдануға инвестициялау болып табылады.

- Жанама – шығындар нақты бағдарламасыз жүзеге аспайтын потенциалды ұлғайған еңбек ақыны немесе алынған өнімділікті қарастырады. Олар еңбек ақы және өнімділікті шығынға шығармалау есебінен есептеледі

Пациенттің өмір сапасын «адам капиталының құны бойынша» жүргізеді, есептеу жалпы дисконтталған табысты есептеуде негізделген:

$$L_1 = \sum_{t=\tau}^{\infty} Y_1 P_t^t (1+r)^{-(t-\tau)} \quad (12)$$

мұнда:

L_1 - өмір құны;

τ - ағымдық жылда санауды бастаған уақыт;

Y - болжанған жылдық еңбек ақы;

t - болашақтағы уақыт аралығы;

P - t уақыт мерзіміндегі адам, тірі болатын ықтималдығы;

r - дисконт коэффициенті.

- Берілген формула бойынша өмір құны болжанған шындық еңбек ақыны Y берілген болашақтағы уақытты $t - p$ ықтималдығына көбейткенде қазіргі алынған уақыттың r коэффициентінің көбейтісін соммасы болып саналады.